

An aerial photograph of a forest. The trees are mostly coniferous, with some showing vibrant green needles and others appearing greyish or white, possibly due to snow or dead branches. The forest floor is covered in a mix of green moss and brown leaf litter.

YMPÄRISTÖT 2021

YMPÄRISTÖTOIMITTAJAT RY

Ympäristötoimittajat ry

Vuonna 1991 perustetun yhdistyksen jäsenet ovat eri medioissa vakituisesti työskenteleviä ammattijournalisteja ja muita aktiivisesti ympäristöasioihin keskittyviä toimittajia.

Järjestämme keskustelutilaisuuksia, yritysvierailuja, koulutustapahtumia, toimittajamatkoja ja muuta toimintaa.

Tuomme moniäänisesti esiin ympäristöasioita niin arkipäivän asioista kuin maapallon luonnonvarojen käytöstä.

Ympäristöt 2021

Ympäristöt 2021 on Ympäristötoimittajat ry:n vuosittain ilmestyvän julkaisun uusi painos.

Päätoimittaja: Pekka Virtanen

Toimituskunta: Riku Cajander, Tiina Harpf, Kari Ikävalko, Eija Järvinen, Katja Lamminen, Tero Pajukallio, Eeva Pitkälä, Helena Raunio, Kari Rissa, Satu Räsänen, Ismo Tuormaa

Copyright: Ympäristötoimittajat ry, Seppo Leinonen, Tero Pajukallio, Kari Rissa

Kansikuvat: Tero Pajukallio

Muut kuvat: Tero Pajukallio, Kari Rissa

Piirroksset: Seppo Leinonen

Paino: Grano

www.ymparistot.fi

ISSN 1458-3941

Painotuote
4041 0955

Ympäristötoimittajat tutustumassa rahkasammaleen kuorintaan Sarvinevan suolla syksyllä 2020. Kuva: Tero Pajukallio

Ei katto riemusta repeä, korpi hurjasta humusta

Ympäristötoimittajat ry täyttää marraskuussa 30 vuotta, joten otsikon Metsäylioppilailta lainattu juhlaslogan on paikallaan. Tällä hetkellä jäsenistömme koostuu 130 ympäristöön intohimoisesti suhtautuvasta, monipuolisesti vaikuttavasta journalistista ja viestijästä, joiden ääni kuuluu niin lehdistä, televisiossa, radiossa, kirjoissa, tiedotteissa, valokuvissa, taiteessa, seminaareissa, yleisöretkillä, luottamustoimissa kuin muuallakin. Esimerkiksi yhdistyksen Luontokuvia-näyttely keräsi vuosina 2018 ja 2019 yli 200 000 katsojaa.

Yhdessä muodostamme nopeastikin reagoivan iskujoukon. Hyvä esimerkki pikaisesta toiminnasta oli viimesyksyinen jalkautuminen Kihniön Sarvinevalle, jossa arvokasta suoluontoa oli tuhottu kuorimalla pinnalta rahkasammalta. Julkisuus sai korjuuyrityksen keskeyttämään rahkasammalen korjuun ja lupautumaan ennallistamistöihin sekä viranomaisperäisen selvittämään rahkasammalen korjuun pelisääntöjä. Elokuussa pu-reuduinme myös paljon puhuttavaan metsien jatkuvaan kasvatukseen.

Syksyllä 2020 tutustuttiin Ylivieskassa jatkuvapeitteiseen metsänkasvatukseen. Kuva: Tero Pajukallio.

Vuosien saatossa yhdistys on reissannut niin kaukomailla kuin lähikohteissakin. Monet ilmastokokoukset on käyty istumassa ja järjestetty lukuisia ympäristöjournalismin päiviä. Joitakin esimerkkejä tapahtumista on poimittu tähän julkaisuun. Yhdessä paitsi vaihdamme tietoa, pidämme myös hauskaa missä ikinä kuljemmekin. Yritysvierailujen ja luontoretkien lisäksi on riittänyt pikkujouluja ja yhdistyksen vuosijuhlia. Toki niissä kaikissa on aina ollut myös ajankohtainen ympäristöteema. Juhlavuoden reissumme suuntautuu Lappiin Jäämerelle asti, kunhan korona vain meidät sinne päästää. Luovassa on myös sykähdyttävä juhlanäyttely. Sen teemana on monimuotoisuus, joka on myös koko juhluvuotemme teema.

Lähes kahdeksan miljardin ihmisasukkaan maapallolla on käynnissä kuudes sukupuuttoaalto. Uutisoinnissa se uhkaa usein jäädä ilmastonmuutoksen ja näillä näppäimin myös koronapandemian jalkoihin. Todellisuudessa sukupuuttoaalto, ilmastonmuutos ja pandemiakin kietoutuvat yhteen yhdeksi suureksi ja monitahoiseksi ongelma-vaivaksi. Ympäristötoimittajien tehtävänä on kertoa aikamme suurimmista kriiseistä mielenkiintoisesti ja monipuolisesti sekä kannustaa ihmisiä toimimaan planeettamme pelastamiseksi. Merta edemmäs kalaan ei tarvitse lähteä, vaan usein onkin hyödyllistä toimia siellä kuuluisalla ruohonjuuritasolla.

Esimerkki yhdistyksen ponnistuksista on vuosittainen Ympäristöt-julkaisu, josta sidosryhmämme ovat löytäneet yhteystie-

Ympäristötoimittajat ovat perinteisesti osallistuneet YK:n ilmastokokouksiin, viimeksi Ranskassa ja Puolassa. Seuraavana vuorossa Glasgow, jos korona suo. Kuva: Tero Pajukallio.

tomme helposti. Vastavuoroisesti toimittajat ovat ilmoitusten kautta saaneet nopeasti yhteyden ympäristöalan toimijoihin. Lisäksi julkaisussa on jäsenten ajankohtaisia katsauksia eri teemoista, toisinaan myös ympäri maailmaa.

Juhlavuonna artikkelit keskittyvät ympäristöjournalismin tilaan jäsenistön näkövinkkelistä. Ensi vuonna puheenvuoron saavat eri alojen toimijat. Monenlaisia haasteita on edessä, jotta ilmastomuutoksesta ja monimuotoisuuden luhistumisesta voidaan kirjoittaa monipuolisesti ja kiinnostavasti myös uudennlaisista näkökulmista ja niin, että ihmisille tulee tunne, että asioihin voi vielä vaikuttaa. Julkaisussa kurkistetaan myös ympäristöjournalismin kehitykseen ja yhdistyksen historiaan.

Ympäristöt-julkaisusta löytyy taatusti jokaiselle ympäristöaiheelle asiantuntija, koska asia sitten kiertotaloutta, kaivosteollisuutta, hiilensidontaa, vaelluskaloja, kaupunkioravia tahi sammakoita.

Toivomme, että sidosryhmät pitävät meihin jatkossakin vilkkaasti yhteyttä ja kutsuvat meitä tutustumaan toimintaansa. Olemme aina valmiita kuulemaan uutta ja loihtimaan uutisia. Tavataan ympäristöaiheiden parissa!

Katja Lamminen

Ympäristötoimittajat ry:n puheenjohtaja

YMPÄRISTÖTOIMITTAJAT 30v

Ympäristöt 2021

1	Katja Lamminen: Ei katto riemusta repeä
4	Sisällys
6	Kari Rissa: Ympäristöjournalismin nousu ja tuho
10	Ympäristöjournalismin kehitys ja uudet haasteet
31	Vuosien varrelta

Julkaisussa mukana

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Encore Ympäristöpalvelut Oy
Energiateollisuus ry
Finanssiala ry
Finavia Oyj
Forum Virium Helsinki
Gasum
Helsingin Satama / Port of Helsinki
Heureka
Hill and Knowlton Finland Oy
John Nurmisen Säätiö
Joutsenmerkki / EU-ympäristömerkki
Karl Fazer Oy Ab
Kaupan Liitto
Kauppakeskus Sello
Kemijoki Oy
K-Ryhmä
Kuusakoski Oy

YMPÄRISTÖTOIMITTAJAT 30v

Liikenne ja viestintävirasto TRAFICOM
Maa – metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Metsä Group
Metsähallitus
Metsäteollisuus Oy
Motiva
Suomen kuitukierrätys Oy
Myllyn paras
Nordkalk Oy Ab
PALPA
Patentti- ja rekisterihallitus PRH
Pohjolan Voima
Pohjoismaiden Investointipankki NIB
Rakennusteollisuus RT
Rudus Oy
Ruokatieto Yhdistys ry
Sinebrychoff
Suomen Akatemia
Suomen ammattijärjestöjen keskusliitto SAK
Senaatti-kiinteistöt
SOK / S-ryhmät
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy
Suomen Rengaskierrätys Oy
Suomen Uusiomuovi Oy
Teollisuuden Voima Oyj
Tomra
UPM
Uudenmaan liitto
Vaisala
Vesilaitosyhdistys VVY
Wärtsilä
Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

Viestinnän professori Esa Väliverronen:

Ympäristöjournalismin nousu ja tuho

Ympäristöjournalismi on edennyt Suomessa sykleissä. Nyt olemme pitkän nousukauden jälkeen menossa alaspäin. Onko edessä tuho vai käänne kohti ympäristöjournalismin uutta nousua?

Viestinnän professorina Helsingin yliopistossa työskentelevä **Esa Väli-verronen** kiinnostui jo 1990-luvun puolivälissä ympäristöjournalismista. Syntyi väitöskirja joukkoviestimien ja tieteen roolista ympäristöongelmissa. Tutkimusaineistona hän

käytti Lapin metsätuhoja koskevia lehtikirjoituksia.

– Tuolloin elettiin ympäristöjournalismin nousun kautta, joka oli alkanut jo 1970-luvulla samaan aikaan kun yleinen huoli luonnon ja ympäristön tilasta, esimerkiksi juuri metsätuhoista, löi läpi, Väliverronen toteaa.

Tshernobylin onnettomuus nosti ydinvoimaan liittyvät riskit 1980-luvulla etusivuille.

Ympäristöaiheiden käsittely mediassa lisääntyi merkittävästi. Syntyi myös erityinen journalismin uudistusliike, joka haastoi perinteisen "objektiivisen" journalismin ottamalla vahvasti kantaa ympäristöasioiden puolesta.

Lehdet palkkasivat ympäristöasioihin paneutuvia erikoistomittajia. Lehtiin tuli omia ympäristösivuja. Yleisradio aloitti TV 2:ssa vuonna 1992 viikoittaisen Ympäristöuutiset-ohjelman ja joukon ympäristöasioihin pureutuvia televisiosarjoja mm. Ekoisti, Voimat vastakkain, Kuumat paikat ja Nooan arkki. Syntyivät myös Ekobisnes-lehti ja Uusiouutiset-lehti. Elettiin ympäristöjournalismin kukoistuskautta.

Professori Esa Väliverronen (kuvassa) ja tutkija Kai Ekholm toimittama *Tieteen vapaus & tutkijan sananvapaus* sai Vuoden tiedekirja -palkinnon.

Talouden suhdanteet ohjaavat journalismia

Ympäristöasiat eivät olleet 1990-luvulla enää viherpiperrystä, vaan niistä oli tullut yleisesti hyväksyttyjä ja yhteiskunnan tärkeiksi kokemia asioita.

– Näyttää siltä, että ympäristöjournalismi seuraa talouden suhdanteita. Kiinnostus ympäristöasioihin kulkee noin kymmenen vuoden sykleissä.

Väliverronon kärjistää: kun taloudessa menee hyvin, myös ympäristöaiheille on tilaa, mutta laskusuhdanteessa muut asiat menevät helposti edelle.

– Näyttää myös siltä, että media kiinnostuu yleensä vain yhdestä tai kahdesta ympäristöön liittyvästä temasta kerrallaan. Nyt eletään vahvasti koronakautta.

Osaksi valtavirtaa

Ympäristöjournalismin merkitys ja painoarvo alkoivat selvästi laskea 2000-luvun alussa. Lehdet vähensivät ympäristöjuttujen määrää – ja samalla myös ympäristötoimittajien määrää.

Tuho on ollut näkyvää. Yleisradio on lopettanut kutakuinkin kaikki ympäristöohjelmat. Helsingin Sanomat lopetti ympäristösivunsa. Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskusten julkaisema Ympäristö-lehti lopetettiin. Ekobisnes-lehden taival kesti vajaat kaksi vuotta.

– Hiukan taas kärjistäen voisi sanoa, että kun ympäristöjutut eivät olleet houkutteleva kohde mainostajille, lehtien ympäris-

Elävässä elämässä luonnon ja ihmisen vaatteet törmäävät usein vastakkain. Kuva: Kari Rissa

Metsien suojeleminen on tullut yhä tärkeämmäksi. Metsät ovat myös tärkeä maailmanlaajuinen hiilinielu. Kuva: Kari Rissa

tösiä lopetettiin ja ympäristötoimittajien vakansseja vähennettiin, Väliaverron toteaa.

Maailmanlaajuinen oikeistopopulismi on myös heikentänyt etenkin presidentti Trumpin aikana selvästi ympäristöasioiden painoarvoa.

– Olemme eläneet nyt jo reilut kymmenen vuotta ympäristöjournalismin alavireistä laskukautta. Näkyvyyttä on tuonut vain ilmastomuutos, jota onkin viime vuosina mediassa käsitelty erittäin runsaasti.

Väliaverron mielestä ympäristöjournalismi on tullut erään kehityskaaren päähän. Se on sulautunut osaksi valtavirtaa lehtien eri osastoille.

Perinteiset luontojutut sen sijaan ovat säilyttäneet edelleen asemansa. Söpöt eläimet myyvät hyvin: esimerkiksi Yle on panostanut luonto-ohjelmiin ja Sanoma perusti pari vuotta sitten uuden Tiede Luonto -lehden.

Kohti uutta nousua?

Entä mikä sitten on ympäristöjournalismin tulevaisuus? Kuljemmeko kohti tuhoa vai uutta nousua? Miten syklit nyt kulkevat?

– Journalismi on jatkuvaa evoluutiota. Se elää uudistusliikkeistä ja yhteiskunnan muutoksesta, Väliaverron muistuttaa.

Kun paine muutokseen kasvaa riittävästi, myös ympäristöjournalismi muuttuu ja löytää uusia muotoja sekä kanavia.

Ympäristönsuojelun painopiste on siirtynyt piipunpäistä kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen. Kuva: Kari Rissa

– Mahdollisuuksia uuteen nousuun on, sillä ympäristö- ja luontoaiheet kyllä kiinnostavat paljon ihmisiä. Niille on kysyntää. Ilmastonmuutos on jatkossa myös entistä suurempi haaste ympäristöjournalismille.

Tämän päivän ympäristöjournalismi on Välvierrosen mielestä ammattitaitoista ja asiallista, mutta liian kilttiä. Hän kaipaakin kriittisempää otetta juttuihin sekä uskallusta kirjoittaa ympäristön puolesta.

– Tarvitaan lisää poliittista ja taloudellista analyysiä ympäristönäkökulmasta. Miten olisi vaikka madonluvut kulutusyhteiskunnan ideologialle, professori heittää.

Välvierrosen toivoo myös lisää sirpaleisen tiedon yhteen kokoavaa ja taustoittavaa ympäristöjournalismia, joka paljastaa syyt ja seuraukset.

– Minusta tarvitsemme edelleen ympäristöasioihin hyvin perehtyneitä erikoistoimittajia. Kaipaakin heiltä ongelmien paljastamisen lisäksi myös ratkaisuja. Ympäristötoimittajilla on mielestäni jatkossakin tärkeä herättäjän ja aktivoijan rooli. Toivottavasti heille annetaan riittävät resurssit hyvään journalismiin taloussuhdanteista riippumatta.

Kari Rissa

Ympäristöjournalismin kehitys ja uudet haasteet

Ympäristötoimittajat ry täyttää 30 vuotta tänä syksynä. Yhdistyksen jäsenet katsovat luottavaisina tulevaisuuteen. Maailmaa halutaan edelleen parantaa – tiukasti ympäristönäkökulmasta.

Millaisia ovat ympäristöjournalismin nousut, haasteet ja epäonnistumiset 30 vuoden aikana? Kaksitoista kokenutta ympäristötoimittajaa vastaa.

Ympäristöjournalismin parhaita saavutuksia on sen valtavirtautuminen pois marginaalista. Ympäristöasiat ovat nousseet otsikoihin ja isojenkin juttujen aiheeksi.

– Nykyään uskalletaan ”nostaa kissa pöydälle” herkemmin ja ympäristöasiat ovat nousseet jopa päivänpolitiikan piiriin, toteaa nykyisin vapaa toimittaja **Iiris Lappalainen**. Iiris toimitti vuonna 1991 ilmestyneen kirjan ”Toimittajan toinen luonto: näkökulmia ympäristöjournalismiin”, joka oli yksi innoittaja Ympäristötoimittajat ry:n perustamiseen.

Suurimpia muutoksia on ollut journalismin laajentuminen yksittäisten konfliktien kuvaamisesta luonnossa tapahtuvien, ihmisen aiheuttamien muutosten kuvaamiseen ja selittämiseen.

– Suurimpia epäonnistumisia puolestaan on poliittisten ja yhteiskunnallisten taustojen ja päätösten selvittämättä jättäminen monissa luontoa koskevissa ratkaisuissa, arvioi puolestaan pitkän linjan ympäristötoimittaja

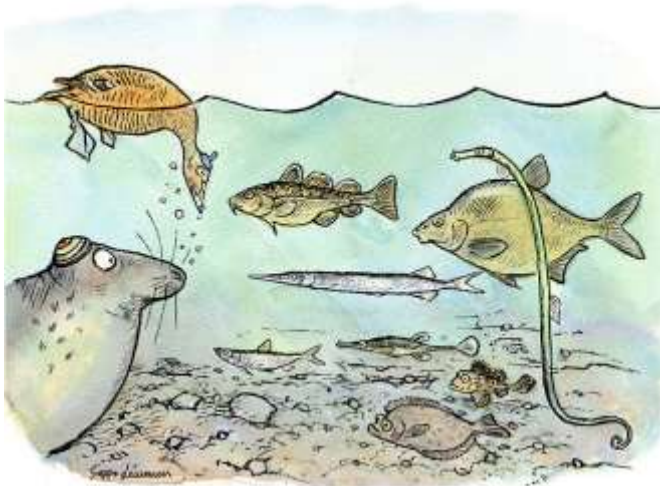
Ismo Tuormaa.

MTV Uutisten ympäristötoimittajan **Päivi Mäki-Petäjän** mielestä ympäristöjournalismin suurin saavutus on se, että ympäristöasiat ylipäättään ovat nousseet esiin ja ihmisten tietoisuuteen. Tänä ne kuuluvat jo jokapäiväiseen uutisagendaan.

– Nyt ympäristöongelmia pidetään vakavina ja todellisina ongelmina ja uutisoinnin arvoisina toisin kuin 30 vuotta sitten.

Ympäristöjournalismin suurimmat tulevaisuuden haasteet löytyvät ympäristötoimittajien mielestä luonnon ja ympäristön muutoksista.

– Ympäristöjournalismia tarvitaan tulevaisuudessakin. Olisi tärkeää tuoda esiin myös toivoa ja toimintamahdollisuuksia, vaikka se on vaikeaa. Lisääntyvä tutkimustieto luonnon positiivisista vaikutuksista ihmisten terveyteen ja mielenterveyteen voi auttaa nostamaan luonnon arvoa, uskoo Ylessä työskentelevä palkittu luontotoimittaja **Minna Pyykkö**.

– Tulevaisuudessa nykyiset haasteet pysyvät edelleen vahvasti mukana, mutta kulutuksen aiheuttamien haittojen käsittely tulee yhä tärkeämmäksi. Väestön kasvun pysäyttäminen on suuri haaste. Meillä ei ole planeetta B:tä, muistuttaa pitkään Suomen Luonnon päätoimittajana toiminut **Jorma Laurila**.

Vapaan toimittajan **Kari Rissan** mielestä tulevaisuuden haasteena ovat ympäristöasioiden painoarvon nostaminen ja aidon kestävän kehityksen saaminen journalismin perustaksi.

– Kaipaen myös juttuihin lisää kriittisyyttä, rohkeutta ja vankkaa ympäristönäkökulmaa.

Vapaa toimittaja ja kuvaaja **Antti Koli** ehdottaa, että toimittajat vaihtaisivat elinkeinojen ja rahatalouden ihailun elinvoimaisen ympäristön puolustamiseen ja luopuisivat samalla itse tuhoavasta elämäntavasta.

Kokenut luontotoimittaja **Veikko Neuvonen** korostaa, että ”valittaminen ja surkuttelu” eivät enää riitä.

– On pystyttävä luomaan jutuissa uskoa positiivisiin muutoksiin ja esiteltävä keinoja parempaan tulevaisuuteen pääsemiseen.

Tiede Luonto -lehden tuottajan **Arja Kivipellon** mielestä ympäristötoimittajat ottivat luonnon monimuotoisuuden katoamisen esille aivan liian myöhään.

– Monet ilmastonmuutosta käsittelevät kirjoitukset ja ohjelmat on puolestaan tehty niin, että ne lisäävät ahdistusta, vaikka pitäisi innostaa ihmisiä toimimaan, Kivipelto toteaa.

Helsingin Sanomien ympäristötoimittajan **Heli Saavalaisen** mielestä jatkossa tarvitaan perusteellista, monet näkökulmat huomioon ottavaa sekä tutkivaa ja pohdiskelevaa journalismia.

– Tarvitaan myös paljon parjattua herättelyä siitä, mihin maailma on menossa ja mitä kansalaiset voivat omalta osaltaan tehdä asiantilan korjaamiseksi. Talousnäkökulmien painoarvo on edelleen vahva, ja ympäristöjournalismin pitää pysyä perässä, Saavalainen vertaa.

– Ympäristöjournalismin suurin haaste tällä hetkellä on kaikenkieltäjien käännyttäminen. Tulevaisuuden suurin haaste on tällä vauhdilla pelastuskäytävien ennakointi ja suunnittelu, näkee vapaa ympäristötoimittaja **Pekka Virtanen**.

Ympäristötoimittajat ry:n nykyinen puheenjohtaja, Maaseudun Tulevaisuuden ympäristötoimittaja **Katja Lamminen** puolestaan kaipaa toivoa herättäviä näkökulmia. Hän haluaa tuoda asiat tavallisen tallaajan arjen tasolle.

– Viesti kuuluu, ettei ympäristön huomioiminen tarkoita elintason heikkenemistä. Onnellinen voi olla, vaikkei kerskakuluta. Tulevaisuuden haasteena voisi olla romuttaa nykyinen jatkuvaan talouskasvuun pohjautuva järjestelmä ja BKT-ajattelu.

Ympäristötoimittajat ry:n puheenjohtaja toivoo, että jokainen journalisti olisi myös ympäristöjournalisti ja muistaisi kysyä jokaiselta haastateltavalta ympäristövaikutuksista.

TÄTÄ KYSYIMME

1. Mitkä ovat mielestäsi olleet ympäristöjournalismin suurimmat saavutukset 30 viime vuoden aikana?
2. Mitkä ovat olleet ympäristöjournalismin suurimmat muutokset 30 viime vuoden aikana?
3. Mitkä ovat olleet ympäristöjournalismin suurimmat epäonnistumiset 30 vuoden aikana?
4. Mitkä ovat suurimmat ympäristöjournalismin haasteet?
5. Mitkä ovat ympäristöjournalismin suurimmat tulevaisuuden haasteet?
6. Millaista ympäristöjournalismia kaipaavat jatkossa? Ehdotuksesi ympäristöjournalismin statuksen nostoon.
7. Tarvitaanko jatkossa enää erityistä ympäristöjournalismia?
8. Mikä on ollut Ympäristötoimittajat ry:n rooli ja merkitys 30 vuoden aikana?
9. Mitä odotat Ympäristötoimittajat ry:ltä jatkossa?

Iiris Lappalainen

Vapaa toimittaja, perustajajäsen, Toimittajan toinen luonto -kirjan toimittaja vuonna 1991, ympäristöjuttuja 1980-luvun lopulta lähtien.

1. Ympäristöjournalismin saavutus on ehkäpä se, että nykyään uskalletaan ”nostaa kissa pöydälle” herkemmin ja ympäristöasiat ovat nousseet jopa päivän politiikan piiriin.
2. Myös taloustoimitukset ovat nykyään kiinnostuneita ympäristöön liittyvistä asioista. Toisaalta toimituksissa on edelleen vähän varsinaisia ympäristöasioihin keskittyneitä toimittajia.
3. On ympäristöjournalismi epäonnistunutkin. Luonnon monimuotoisuus ei noussut tärkeäksi aiheeksi Rion kokouksen jälkeen 1990-luvulla, vaikka suomalaisesta luonnon monimuotoisuudesta koottiin maaraportti. Siitä voinen osittain syyttää itseänikin, olinhan toimittanut kyseisen maaraportin.

4. Ympäristöjournalismin suurin haaste tällä hetkellä on, miten ilmastokeskustelu, uudet teknologiat, kiertotalous ja monimuotoisen luonnon vaaliminen kytketään toisiinsa. Asioita pitäisi pystyä esittämään niin, että ne toisivat toivon pilkahduksia. Millä tavoin oma elämäntapamme aiheuttaa ympäristöongelmia toisaalla?

5. Ympäristöjournalismin suurimmat tulevaisuuden haasteet liittyvät siihen, miten maailman luonnonresursseja käytetään nykyistä kestävämmiin. Toisaalta työn pirstoutuminen ja median muutokset aiheuttavat tiettyjä ongelmia toimituksille ja sitä kautta myös ympäristökysymyksiin perehtyneille toimittajille.

6. Ympäristöjournalismin pitäisi pystyä vaikuttamaan luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyviin päätöksiin. Ympäristöjournalismin pitäisi näkyä enemmän myös talousjournalismin yhteydessä.

7. Jatkossakin tarvitaan erityistä ympäristöjournalismia, sillä ympäristökysymykset ovat niin kokonaisvaltaisia, että asioihin perehtyneisyyttä tarvitaan jatkossa entistä enemmän.

8. Ympäristötoimittajien yhdistys on ollut merkittävä aktiivisille jäsenilleen, yhdistyksen järjestämät yritysvierailut, matkat ja keskustelut ovat olleet tärkeitä.

9. Olen jo eläkeläinen, mutta edelleen toivon voivani osallistua yhdistyksen toimintaan ja jopa työskennelläkin.

Veikko Neuvonen

Vapaa toimittaja, pitkän linjan luontotoimittaja Ylessä, ympäristöjuttuja jo 1970-luvun alusta alkaen, yhdistyksen kunniajäsen.

1. Ympäristötoimittajat ry on saanut jäsenistön, joka seuraa luonnon ja muuttuvan elinympäristön tapahtumia ja tekee niistä juttuja eri viestimiin.
2. Suuret globaalit ympäristömuutokset ovat yhä monimutkaisempia ja vaativat journalisteilta kuten muiltakin paljon tietämystä niistä hyvin ja oikein faktoin raportoitaessa. Ilmastonmuutos ja massiivinen lajikato saavat koko ajan uusia piirteitä. Opiskeltavaa on paljon!
3. En osaa sanoa, mitkä ovat olleet ympäristöjournalismin suurimmat epäonnistumiset.
4. Alalle pitäisi saada lisää laajan peruskoulutuksen saaneita nuoria, joilla on tietämystä eri tieteenaloilta ja myös ympäristömuutosten tarinat hallussa. Pelkkä journalistikoulutus ei enää riitä.
5. Ympäristöjournalismin suurimmat tulevaisuuden haasteet löytyvät luonnon- ja ympäristömuutoksista. "Valittaminen ja surkuttelu" ei enää riitä. Jutuissa on pystyttävä luomaan uskoa positiivisiin muutoksiin ja esiteltävä keinoja parempaan tulevaisuuteen pääsemiseen.

Ismo Tuormaa

Vapaa ympäristötoimittaja, perustajajäsen, ympäristöjuttuja 1970-luvun lopulta lähtien.

1. Ympäristöjournalismin parhaita saavutuksia on sen valtavirtaistuminen pois marginaalista otsikoihin ja isojenkin juttujen aiheeksi kaikissa tiedotusvälineissä.

2. Suurimpia muutoksia ovat journalismin laajentuminen yksittäisten konfliktien kuvaamisesta luonnossa tapahtuvien, ihmisen aiheuttamien muutosten kuvaamiseen ja selittämiseen ja biologisen käsitteiden tuominen arkipäiväiseen journalismiin.

3. Suurimpia epäonnistumisia on poliittisten ja yhteiskunnallisten taustojen ja päätösten selvittämättä jättäminen monissa luontoa koskevissa ratkaisuisissa sekä metsäteollisuuden ja sen Suomessa tekemien tuotteiden ja menettelytapojen kyseenalaistamisen puute ja vähäisyys.

4. Tämän hetken suurimpia haasteita on biologisten kokonaisuuksien ja kehityskulkujen selvittäminen kansantajuisesti journalismin avulla. Luonnossa tapahtuvien muutosten kytkeminen taloudellisiin perusteisiin ja niitä koskevien väitteiden

purkaminen. Tarvitaan myös ekologisia ratkaisuja.

5. Ympäristöjournalismin suurimpia tulevaisuuden haasteita on yleissivistyksen ja historian tunteisuuden tason nostaminen. Ympäristötoimittajien ja muidenkin toimittajien teknisen, poliittisen, biologisen ja taloudellisen tietämyksen lisääminen.

6. Kaipaamme selkeää linjanmuutosta tiedotusvälineiden johtoportaisissa koskien juttuaiheiden valintaa ja käsittelytapaa; pois etenkin tekemällä tehdyistä vastakkainasetteluista ja kliseisestä poliittisesta ja taloudellisesta journalismista, jossa ”luonto” koetaan lähinnä vain rasitteeksi, loppumattomaksi raaka-ainevarannoksi tai jonkin eturyhmän (luonnonsuojelijoiden etc.) reviiriksi ja ketunhännäksi.

7. Voidaan päinvastoin kysyä, tarvitaanko jatkossa enää muuta kuin ympäristöjournalismia – laajasti, uudella tavalla ajateltuna ja toteutettuna.

8. Ympäristötoimittajat ry:n roolia ja merkitystä 30 vuoden aikana en oikeasti tiedä. Yhdistys koostuu monista, hyvin erilaisista toimittajista ja heistä monen arkinen työskentely ja kaikkien työ yhteensä on varmaan muuttanut kuvaa luonnon, ihmisten talouden ja poliittisen päätöksenteon suhteista ja tärkeysjärjestyksestä omalta osaltaan. Yhdistyksen rooli lienee ollut lähinnä tämän kehityksen tukeminen.

9. Odotan Ympäristötoimittajat ry:ltä jatkossa olemassa olevien talousrakenteiden ja poliittisen päätöksenteon aiempaa tiukempaa ruotimista ja uudelleen arviointia niin, että tämä maapallo ja Suomen luonto ja ihmiset sen osana voivat selvitä nykyistä paremmin. Toivon myös parempia yhteyksiä muiden maiden ympäristötoimittajiin, tietoa heidän työtavoistaan ja saavutuksistaan, tärkeimpien ulkomaisten tutkimustulosten parempaa välittämistä ja jakelua suomalaisille ympäristötoimittajille ja toimittajille yleensä.

Minna Pyykkö

Luontotoimittaja Yle, Helsingin yliopiston kunniatohtori, yhdistyksen puheenjohtaja 1997–1998, ympäristö- ja luontojuttuja 1990-luvun alusta lähtien.

1. Ympäristöjournalistit ovat kyenneet nostamaan väärinkäytöksiä, ympäristökatastrofeja ja tärkeitä teemoja yleiseen tietoisuuteen. Tämä on parhaimmillaan johtanut merkittäviin muutoksiin. Ihmisten tietoisuus ympäristöongelmista on kasvanut.
2. Ympäristöjournalismi on muuttunut paljon 30 vuodessa. Saasteista ja tehtaan piipuista on siirrytty enemmän esimerkiksi kuluttajavalintoihin. Ilmastomuutos on noussut yleiseen tietoisuuteen ja jopa suurimmaksi tulevaisuuden uhkakuvaksi. Ympäristöaiheet ovat valtavirtaistuneet, ja niiden merkitys on jossain määrin kasvanut.
3. Ympäristöjournalismi on keskittynyt liiaksi uutismaisiin aiheisiin, yksittäisiin tapahtumiin ja vastakkainasetteluihin, eikä ole kyennyt tuomaan esiin riittävästi niitä vähittäisiä, mutta suuria muutoksia, joita luonnossa on tänä aikana tapahtunut.

4. Mediamaailma on pirstoutunut, jutut ovat yhä lyhyempiä, ja ihmisten keskittymiskyky ja -halu tuntuvat vähentyneen. Monet ympäristöaiheet ovat kuitenkin laajoja, eikä yksinkertaistaminen auta niiden ymmärtämisessä. Luonnon monimuotoisuus pitäisi nostaa ilmastomuutoksen rinnalle.

5. Ympäristöjournalismi on tulevaisuudessakin tärkeää. Olisi tärkeää tuoda esiin myös toivoa ja toimintamahdollisuuksia, vaikka se on vaikeaa. Uskon, että lisääntyvä tutkimustieto luonnon positiivisista vaikutuksista ihmisten terveyteen ja mielenterveyteen voi auttaa nostamaan luonnon arvoa. On tärkeää pitää esillä myös luonnon itseisarvoa, kauneutta ja ihmeellisyyttä – ei vain hyötyjä meille ihmisille.

Jorma Laurila

Vapaa toimittaja, Suomen Luonnon päätoimittaja 1989-2016, yhdistyksen puheenjohtaja 2003-2005.

1. Yhdistyksemme perustaminen on luonut hyvää pohjaa ympäristöjournalismin kehittymiselle. Jäsenkuntamme ansiosta luonto- ja ympäristökysymykset ovat nousseet eri medioissa laajasti ja monipuolisesti esiin. Tärkeää on lisäksi, että on toimittu selkeästi journalistina eikä yhdistyksen roolissa ole menty minkään kiistan osapuoleksi. Eri asia on sitten, miten kukin jäsenistämme on toiminut luonto- ja ympäristöasioissa kansalaisena toimittajan roolin ulkopuolella.

2. Ammattimaisuus ja eri osa-alueiden haltuunotto sekä journalistinen uskottavuus ovat vähitellen vahvistuneet. Myös yhdistyksemme aktiivisella hallituksella on ollut keskeinen merkitys.

3. Ei tule mieleen isompia epäonnistumisia. Enemmän on ollut kysymys lisääntyneistä haasteista ja toisaalta rajallisista resursseista. Asennevammaa en ole juurikaan havainnut yhdistyksemme piirissä.

4. Suurimpia ympäristöjournalismin haasteita ovat ilmastokysymykset ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen. Suomessa se koskee erityisesti metsä- ja suoluontoa, Itämeren sekä kaivosteollisuuden vaikutuksia ympäristöön. Myös kulutuksen ja luonnonvarojen haaskaamisen käsittely on yhä keskeisempää. Kiertotalous on siinä suuri journalistinen haaste.

5. Tulevaisuudessa nykyiset haasteet pysyvät edelleen vahvasti mukana, mutta kulutuksen aiheuttamien haittojen käsittely tulee yhä tärkeämmäksi. Väestön kasvun pysäyttäminen on suuri haaste. Meillä ei ole planeetta B:tä.

6. Ympäristöjournalismin suunta on nyt ollut oikea: uuden tiedon lanseeraaminen ja tiukka faktojen tarkistus. Yhteistyön lisääminen tiedemaailman tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa on tärkeää. Erinomainen saavutus on digitaalinen Muutoslehti, jonka puitteissa on myös koulutettu tutkijoita journalistisiin taitoihin. Yhä lailla vuorovaikutus on tärkeää toiseen suuntaan. Kontaktien ja luottamuksen luominen päteviin tutkijoihin on erittäin tärkeää.

7. Jatkossa tarvitaan myös erityisiä ympäristötoimittajia. Viitataan edelliseen vastaukseeni: tiettyihin aihealueisiin syvällisemmin perehtyneitä ympäristöjournalisteja tarvitaan. Siitä on hyviä esimerkkejä viime vuosilta. Tämän lisäksi tarvitaan läpäisevää yleisympäristöjournalismia kautta koko yhteiskunnan rakenteiden. Laaja yleissivistys on myös tärkeä perusta hyvälle ympäristöjournalismille, jotta laaja kokonaisuus hahmottuu.

8. Viitataan edellisiin vastauksiini.

9. Odotan Ympäristötoimittajat ry:ltä jatkossa aktiivisuutta, rohkeutta (jota sitäkin on jo nyt) ja jäsenkunnan jatkuvaa ammatillista kehittymistä. Optimismiakin kaikesta maailman ikävästä menosta huolimatta!

Vapaa ympäristötoimittaja, ympäristöjuttuja 1970-luvun alusta lähtien, yhdistyksen puheenjohtaja 2007–2009, kunniajäsen.

1. Suurimpia ympäristöjournalismin saavutuksia ovat ympäristöongelmien näkyvä esiin nosto ja yhteiskunnallisen keskustelun herättäminen. Ympäristöasiat eivät enää ole viherpiperrystä!
2. Paikallisista saasteutisista on siirrytty yhä laajempiin globaaleihin aiheisiin, esimerkkinä ilmastonmuutos ja kestävä kehitys. Ympäristöjuttujen merkitys on noussut.
3. Ympäristöaiheita hoidetaan nyt pitkälti läpäisyperiaatteella. Kenelläkään ei ole kokonaisvastuuta. Monet tärkeät seuranta-vaativat aiheet ovat vaarassa joutua valtavirran marginaaliin.
4. Ympäristöjournalismin suurin haaste näyttää olevan kustantajien ja esimiesten silmien avaaminen ympäristöasioille. Esimerkiksi Yleisradiosta puuttuvat kokonaan säännölliset ympäristöaiheiset ohjelmat.
5. Tulevaisuuden haasteena on ympäristöasioiden painoarvon nostaminen ja aidon kestävä kehityksen saaminen juttujen kantavaksi lähtökohdaksi. Lisää kriittisyyttä, rohkeutta ja vankkaa ympäristönäkökulmaa.
6. Hyvät jutut kantavat ympäristöjournalismia edelleen. Lisää syiden ja seurausten analyysiä, esimerkiksi talouden ja kulutuksen vaikutukset luontoon. Elonkirjoja ja luonnon monimuotoisuutta ei saa unohtaa eikä uhrata.
7. Tulevaisuudessakin tarvitaan ympäristöasioita syvällisesti tuntevia ja seuraavia toimittajia, joilla on myös vankkaa tietoa talouden ja politiikan rakenteista ja vaikutuksista.
8. Ympäristötoimittajat ry on toiminut hyvänä ympäristötoimittajien yhteisenä foorumina. Tarjolla on ollut monenlaista koulutusta, tutustumisia, retkiä ja matkoja. Mutta myös mukavaa seuraa ja vertaistukeakin.
9. Odotan Ympäristötoimittajilta aktiivista toimintaa hyväksi havaitun mallin mukaan – koronasta huolimatta.

Päivi Mäki-Petäjä

Ympäristötoimittaja MTV Uutiset, ympäristöjuttuja 1980-luvulta alkaen.

1. Ympäristöjournalismin suurin saavutus on se, että ympäristöasiat ylipäättään ovat nousseet esiin ja tietoisuuteen. Nyt ne kuuluvat jo jokapäiväiseen uutisagendaan.
2. Nyt ympäristöongelmia pidetään vakavina ja todellisina ongelmina ja uutisoinnin arvoisina toisin kuin 30 vuotta sitten.
3. Ainakin liiallinen "tasapuolisuuden" tavoittelu ilmastouutisoinnissa, eli skeptikot ovat saaneet liikaa palstatilaa.
4. Suuri ongelma on, että ympäristöasioihin erikoistuneita toimittajia on liian vähän, Sen takia ympäristöuutisointi jää usein turhan pinnalliseksi.
5. Tulevaisuuden suuri haaste on, miten saadaan esimerkiksi luontokato tärkeäksi uutisaiheeksi. Miten löytää uusia näkökulmia ilmastouutisointiin?

6. Kaipaamme syvällisempää ja asiantuntevampaa ympäristöjournalismia. Lisää ympäristö- ja ilmastotoimittajia toimituksiin.
7. Ihannetilanteessa ei tarvita ympäristöasioiden erillistoimittajia, mutta pelkään pahoin, ettei vielä lähivuosina saavuteta sitä tilannetta.
8. Ympäristötoimittajat ry on nostanut ympäristöjournalismin ja ympäristötoimittajien arvostusta ja tehnyt työtämme tunnetuksi.
9. Odotan yhdistykseltä vahvaa otetta uusien haasteiden edessä ja ympäristöjournalismin merkityksen korostamista jatkossakin.

Arja Kivipelto

Tuottaja Tiede Luonto -lehti, ympäristöjuttuja 2000-luvun alusta, yhdistyksen puheenjohtaja 2012–2013.

1. Suurin saavutus 30 viime vuoden aikana on Itämeri. Vaikka meri voi vielä huonosti, toimittajat ja muut toimijat ovat saaneet kansalaiset ymmärtämään esimerkiksi sen, että Venäjän puhdistamoihin kannatti sijoittaa rahaa. Heli Saavalainen paljasti valtavan päästölähteen Laukaanjoella. Ympäristöjournalismi on osaltaan tuonut ilmastomuutoksen kaikkien tietoisuuteen. Kirjoitukset ja kuvat Talvivaarasta ovat johtaneet muutoksiin. Kai se uusi kaivoslakikin joskus tulee.
2. Suurin muutos on digijournalismi, jonka ansiosta nettiin voi luoda näyttäviä, elämyksellisiä juttuja. Lukija pääsee vaikkapa aarnimetsään ja Amazoniaan. Tietoa pystytään esittämään niin, että sitä on helppo omaksua.
3. Otimme luonnon monimuotoisuuden katoamisen esille aivan liian myöhään. Monet ilmastomuutosta käsittelevät kirjoitukset ja ohjelmat puolestaan on tehty niin, että ne lisäävät ahdistusta, vaikka pitäisi innostaa ihmisiä toimimaan.
4. Ympäristöjournalismin iso haaste on resurssit. Hyvän ympäristöjutun tekeminen on työlästä. Pieni toimitus ei voi irrottaa ketään tekemään yhtä juttua pitkäksi aikaa. Harva maksaa vapaalle toimittajalle todellisen työmäärän mukaan.
5. Tulevaisuudessa asiat yhä monimutkaistuvat ja tiedon määrä kasvaa koko ajan. Juttuja on jo nyt vaikea rajata, kun aina

löytyy uusi tutkimus ja jotain, mikä vielä pitäisi ottaa huomioon.

6. Henkilökohtaisesti kaipaen sitä, että pääsisin taas reporttaasikeikoille. Status nousee, kun tehdään hyviä juttuja.

7. Erityistä ympäristöjournalismia tarvitaan jatkossakin. Talousjournalismi tuntuu olevan nyt kovassa kurssissa, mutta kuka laskisi, mikä luonnon hävittämisen oikeaksi hinnaksi tulee? Ympäristöasiat vaativat erityistä osaamista ja seuraamista.

8. Ympäristötoimittajista olen itse saanut hyvää seuraa ja mainioita juttuideoita sekä päässyt hauskoihin ja sivistäviin tilaisuuksiin ja matkoille. Järjestöstä on ollut minulle apua työssä.

9. Samaa kuin ennenkin: ajankohtaisia tilaisuuksia ja matkoja.

Antti Koli

Vapaa toimittaja ja kuvaaja. Ensimmäiset ympäristöjutut 1990-luvun lopussa.

1. Tietoa on välitetty kaikista asioista, välillä liian lyhyesti.
2. Ympäristöjournalismi on laajentunut, tosin en tiedä johtuuko toimittajien vai ympäristön muuttumisesta.
3. Tiedonvälitystä on tarpeeksi. Epäonnistumiset lienevät tyyppiä Talvivaara, paljon tekstiä, ei mitään muutosta.
4. Toimittajien tulisi vaihtaa elinkeinojen ja rahatalouden ihailu elinvoimaisen ympäristön puolustamiseen ja samalla itse luopua tuhoavasta elämäntavasta
5. Korona on ympäristöjournalisminkin suuri tulevaisuuden haaste. Ja kuka puolustaa ympäristöä, kun talouden ongelmat saavat ylivallan.
6. Ympäristöjournalismilta kaipaen jatkossa uskallusta syyllistämiseen. Tämä firma tuhosi tämän, tämä hallituksen päätös johtaa monimuotoisuuden vähenemiseen, tämä elinkeino on kaikista pahin saaristomeren rehevöittäjä jne.
7. Jatkossakin tarvitaan kyllä erityisiä ympäristötoimittajia. Muutoin talouspellet ja yhteiskuntahumanistit muuttavat kaikeksi rahaksi, mikä johtaa vähitellen ympäristön hiipumiseen, vaikka alussa saattaisikin tuntua hyvältä.
8. Ympäristötoimittajat ry:llä on ollut suuri merkitys ammattitaidon kohottajana ja yhteenkuuluvuus on varmasti monia tukenut.
9. Odotan Ympäristötoimittajat ry:ltä jatkossa itsenäisyyttä ja kriittisen journalismin tukemista. Vähemmän sopeutumista elinkeinoelämän ja valtion ahneuteen liittyviin tavoitteisiin.

*Ympäristötoimittaja Helsingin Sanomat, ympäristöjuttuja
1980-luvun lopulta lähtien.*

1. Ympäristöjournalismilla on ollut vaikutuksia ympäristöasioiden nostamisessa osaksi keskustelun valtavirtaa. Vaikuttaminen yhteiskunnan rakentamiseen, osaltaan esimerkiksi ympäristöministeriön perustamiseen. Epäkohtien ja väärinkäytösten sekä ylipäättään ympäristönäkökulman esiin nostaminen.

2. Ympäristöjournalismi on muuttunut alun ajoittain yksipuolisesta asianajojournalismista perusteellisesti asioita ja ilmiöitä peilaavaksi journalismiksi. Ympäristöjournalismi ei ole viherröyhkää vaan kovia uutisia. Asiat ja aiheet liittyvät vahvasti politiikkaan ja talouteen sekä valtioiden välisiin suhteisiin.

3. Ehkä ympäristöjournalismi oli pitkään siiloutunutta ja liian yksipuolista asianajojournalismia, jolloin uskottavuus kärsi. Ilmastonmuutos on aiheena lyönyt itsensä läpi yhteiskunnan eri kerrosten, mutta esimerkiksi monimuotoisuuden väheneminen ei.

4. Ympäristöaiheet, esimerkiksi ilmastonmuutos ja biodiversiteetti, ovat valtavia ja monimutkaisia, vaikeaselkoisiaakin. Monet termit ovat käsittämättömiä ja kaipaavat suomentamista. Asioiden viestiminen nopeasti kulkevassa uutisvirrassa ja sosiaalisen median paineessa on vaikeaa. Yhä edelleen talousnousekseen usein hallitsevaksi ympäristön kustannuksella.

5. Haasteita ympäristöjournalismille riittää jatkossakin. Mediatilat säästävät, ja jutun arvoa mitataan liian usein pelkästään verkkokäyntien perusteella. Samaan aikaan viranomaispuolella rahat vähenevät, mikä lisää toimittajan ”vahtikoiran” roolia epäkohtien esiin nostajana. Ympäristöjournalismin rooli korostuu, kun pitää pystyä nopeasti kontekstoimaan asiat ja kaivaa oleelliset näkökulmat esiin. Oleelliset näkökulmat eivät läheskään aina ole samoja kuin tiedotteissa, jotka valitettavan usein menevät nykyisin julki lähes sellaisinaan.

6. Oma uutishankinta on tärkeää. Perusasioiden tuntemus ja pohjatiedot ovat tärkeitä, samoin verkostot. Tarvitaan perusteellista, monet näkökulmat huomioon ottavaa sekä tutkivaa ja pohdiskelevaa journalismia. Tarvitaan myös paljon parjattua herättelyä siitä, mihin maailma on menossa ja mitä kansalaiset voivat omalta osaltaan tehdä asiointilan korjaamiseksi. Talous-

näkökulmien painoarvo on edelleen vahva, ja ympäristöjournalismin pitää pysyä perässä

7. Jokaisen toimittajan pitäisi ottaa ympäristöasiat huomioon. Tämä on kiitettävästi myös lisääntynyt. Monimutkaisissa ja vaikeaselkoisissa asioissa perusasioiden ja ilmiöiden taustojen tuntemus sekä kontaktiverkostot korostuvat entisestään, mikä korostaa myös ympäristöjournalismin tarvetta. Ympäristöjournalismi ei ole vielä tehnyt itseään tarpeettomaksi.

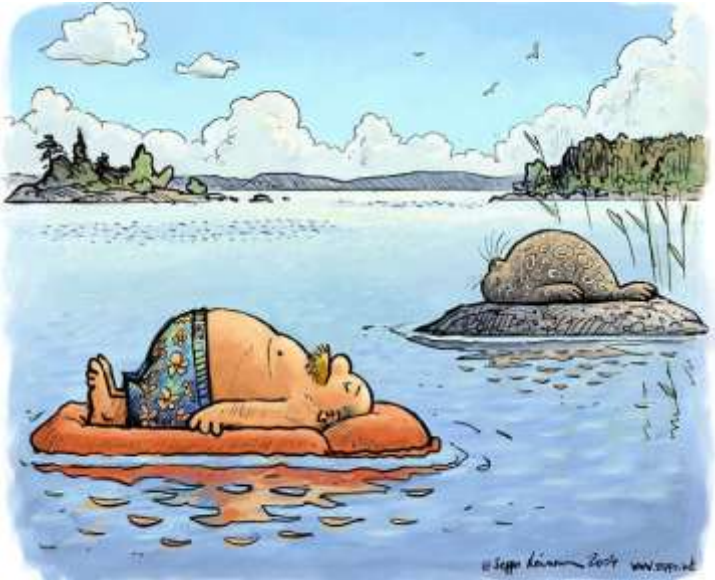
8. Ympäristötoimittajien oman yhdistyksen tavoitteena on tukea jäsenkuntaa ympäristöasioissa ja tarjota tilaisuuksia mielipiteiden vaihtoon. Sitä Ympäristötoimittajat ry on tehnyt. Yhteiset tilaisuudet, vierailut, retket ja matkat kollegojen kanssa ovat tärkeää ammattitaidon ylläpitämistä, samoin koulutukset.

9. Odotan ympäristötoimittajien yhteisiä tilaisuuksia ja eri teemojen ympärille rakennettuja kokoontumisia, joita tähänkin asti on järjestetty. Myös erilaiset pidemmät räätälöidyt koulutukset, joiden suunnitteluun yhdistys on osallistunut (vrt. Säteilyn salat ja Ilmatieteen laitoksen ilmastonmuutoskurssit) olisivat hyödyllisiä.

Vapaa toimittaja, ympäristökirjoittelua ja näyttelyjä 1980-luvulta lähtien, yhdistyksen puheenjohtaja 2014–2019.

1. Yksittäisiä nostoja on ympäristötoimittajilta eri yhteyksissä lukematon määrä.
2. Luonto- ja saastumislähtöinen journalismi laajentunut moniäänisemmäksi ja kattavaksi ympäristöjournalismiksi osana kaikkea. Kestävä kehitys, monimuotoisuus ja ilmasto ovat nyt tärkeitä mutta vaikeasti avattavia mietintäkohteita.
3. Ehkä konaisuus, joka liittyy suureen ympäristörakentamiseen teineen, taloineen, kaupunkineen olisi kaivannut ja kaipaasi kokonaisvaltaisempaa, tiukempaa, syvempää ja tutkivampaa ympäristöjournalismia. Piilossa olevat rakenteet taustaihmisineen ja motivaatioineen (raha, hyvä elämä, luonto, valta, laiskuus, ”näin ennenkin” jne.) selkeästi esiin.
4. Ympäristöjournalismin suurin haaste tällä hetkellä on kaikenkieltäjien käännäyttäminen.
5. Tulevaisuuden suurin haaste on tällä maailman muuttumisen vauhdilla pelastuskäytävien ennakointi ja suunnittelu.
6. Jatkossa varmaan voisi synnyttää enemmän keskustelua ja nostetta ympäristötematiikasta yleensä, sen tärkeydestä ihmisten kaikissa toimissa ja kaikessa laajuudessaan: luonto, politiikka, talous, kasvatusta, tiede, taide. Kulttuuriset ja yhteiskunnalliset näkökulmat esiin. Ja se väestönkasvu.
- Isojen ja yleisten juttujen rinnalle paikallisuutta, historiaa, henkilökohtaiseen arkeen liittyvää, ihmisiä koskettavia pieniäkin keissejä (muutakin kuin ”oma piha kauniiksi” tai ”elä terveesti”) ja niiden kautta isoihin, uudestaan ja uudestaan.
7. Esimerkiksi urheilutoimittajat eivät isommin pohdi urheilukulttuurin ympäristönäkökulmia. Silloin tarvitaan erityistä ympäristöosaamista ja -journalismia.
8. Ympäristötoimittajat ry:n jäsenkunta yhdessä ja erikseen on pitänyt yllä ympäristöjournalismin näkyvyyttä ja erilaisin toimin järjestänyt paljon sellaista, jota muuten ei olisi havainnut. Yritykset ja yhteisöt ovat selvästi kokeneet arvokkaaksi ympäristötoimittajien moniäänisyyden ja tiukatkin kysymykset.
9. Odotan jatkossakin yhdistykseltä samanlaista aktiivista otetta kuin tälläkin hetkellä. Ehkä on paljon sellaisia potentiaalisia jäseneksi tulijoita, jotka eivät vielä tiedä yhdistyksen olemassaolosta. Monet eivät myöskään osaa mieltää ympäristötema-

tiikan laaja-alaisuutta, joka pitää sisällään myös koko luonto- ja ympäristökulttuurin kentän historiallisine, kulttuurisine ja yhteiskunnallisine siteineen. Keskustelua raja-aidoista: mitä on kulttuuriympäristö, ympäristöestetiikka, ympäristö...

Katja Lamminen

Ympäristötoimittaja Maaseudun Tulevaisuudessa vuodesta 2000. Ympäristötoimittajat ry:n puheenjohtaja vuodesta 2019.

1. Ympäristöjournalismin suurin saavutus on mielestäni ilmastonmuutoksen vaikutusten tuominen kaikkien tietoon. Denialisteja on nykyään vähän. Media nostaa hankkeiden ympäristövaikutuksia esiin, joten toimijoiden on oman maineensaakin takia pyrittävä minimoimaan ympäristöhaitat.
2. Enää ympäristöjournalistit eivät ole pieni ”naavapartojen joukko”, vaan ympäristöjournalismia tekee moni yleisjournalistikin. Ympäristöjournalismi on sulautunut osaksi kaikkea journalismia. Tällä saralla on toki vielä tehtävää.
3. Ympäristöjournalismin suurin epäonnistuminen on ehkäpä liian suurten ja toivottomien uhkakuvien luominen, jolloin osa väestä on heittänyt hanskat tiskiinkin tai työntänyt päänsä pensaseen.

4. Koska uhkia ja ongelmia pandemioista alkaen on niin paljon, olisi osattava kirjoittaa ikiaikaisilta tuntuvista ympäristökatastrofeista, kuten ilmastonmuutoksesta ja sukupuuttoaallostasta yhä kiinnostavasti. Tulisi keksiä uusia, myös toivoa herättäviä näkökulmia ja tuoda asiat tavallisen tallaajan arjen tasolle. Viesti kuuluu, ettei ympäristön huomioiminen tarkoita elintason heikkenemistä. Onnellinen voi olla, vaikkei kerskakuluta.
5. Tulevaisuuden haasteena voisi olla romuttaa nykyinen jatkuvaan talouskasvuun pohjautuva järjestelmä ja BKT-ajattelu. Lisäksi ympäristöjournalismi joutuu kilpailemaan nuorten mielenkiinnosta mm. lisääntyvien somekanavien kanssa. Luokeeko kukaan tulevaisuudessa ns. oikeita uutisia ja mistä?
6. Toivon, että jokainen journalisti on myös ympäristöjournalisti. Muistetaan kysyä jokaiselta haastateltavalta ympäristövaikutuksista.
7. On toki paikallaan, että on esimerkiksi ilmastonmuutokseen erikoistuneita journalisteja. Muutoin menee vaikeaksi esim. ilmastokokousten seuranta ja niissä tehtävien päätösten kansankielistäminen.
8. Ympäristötoimittajat ry:n rooli on ollut erittäin tärkeä. Olemassaolollamme olemme tehneet selväksi, että ympäristöasioita seurataan. Sen ovat huomanneet ne lukuisat tahot, jotka ovat vuosikymmenten aikana meille kertoneet toiminnastaan ja vastailleet kysymyksiimme. Viime vuonna mm. näytimme kyntemme jalkautumalla rahkasammalen korjuun runtelemalle suolle.
9. Odotan yhdistykseltä jatkossakin antoisia tapahtumia, yhdessäoloa, avartavia keskusteluja ja jämäkkää ympäristöasioiden seurantaa. Koitetaan käyttää tämä korona-aikakin ympäristöasioiden penkomiseen ja nostamiseen esiin.

Koonnut: **Kari Rissa**

Piirroksat: **Seppo Leinonen**

Ympäristötoimittajat 30 vuotta

– poimintoja vuosien varrelta

Ympäristötoimittajat on kolmen vuosikymmenen kuluessa kokenut ympäristöjä kotiseutujen luonto- ja perinnemaisemista Brazilian viidakkoihin. Yhteiseen toimintaan on kuulunut matkojen lisäksi seminaareja, näyttelyitä, esitelmiä, yritysvierailuja ja koulutustilaisuuksia. Näistä aikajanalla muutamia esimerkkejä.

1991 Ympäristötoimittajat ry:n perustamiskokous. Alkuinoittajana oli Journalistiliiton ympäristöjournalismin jaosto, jota veti Markku Lappalainen. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin **Eeva-Liisa Räsänen**.

1992 Järjestettiin ensimmäiset yhdistyksen pikkujoulut.

1993 Tutustumismatka Viron ympäristöjournalisteihin.

1994 Puheenjohtajaksi valittiin **Marja Paavilainen**. Tutustumismatka Sosnovyi Borin radioaktiivisten jätteiden käsittelylaitokseen.

1995 Retki Lappeenrantaan Kaukaan paperitehtaaseen.

1996 Ympäristötoimittajat ry:n vuosikirja alkaa ilmestyä.

1997 Puheenjohtajaksi valittiin **Minna Pyykkö**. Yhteistyöseminaari Viro-yhdistysten liiton kanssa ja käynti Saarenmaalla.

1998 Tutustumismatka Indonesiaan aiheina mm. palmuöljy ja sademetsät.

1999 Puheenjohtajaksi valittiin **Tarja Halla**. Tapaaminen eduskunnan ympäristövaliokunnan kanssa.

2000 Ensimmäiset Ympäristöjournalismin päivät järjestettiin Karkkilassa.

2001 Tutustumismatka Tansaniaan pääkohteena Itä-Usambaran metsät, jotka olivat Suomen kehitysapurahoilla uhattuina. Perustettiin Ympäristötoimittajien oma stipendiraasto. Yhdistyksen 10-vuotisjuhla.

2002 Puheenjohtajaksi valittiin **Jorma Laurila**. Toiset Ympäristöjournalismin päivät Tvärminnessä. Vierailu Primorskin öljysatamaan Venäjällä. Yhteisseminaari Ympäristöjohtamisen

Tutkija Markku Kulmala esittelee ilmastontutkimuksen saloja Hyttiälässä vuonna 2014. Kuva: Tero Pajukallio

Yhdistyksen kanssa yritysten ympäristöraportoinnista. Tutustumismatka Puolaan. Ympäristötoimittajat ry:n stipendirahasto myönsi ensimmäiset stipendit.

2003 Tutustumismatka Saksan ja Tanskan tuulivoimaan.

2004 Kolmannet Ympäristöjournalismin päivät Lammilla. Suomalaiset ympäristötoimittajat kouluttivat pietarilaisia viestinnän opiskelijoita.

2004 Tutustumismatka Brasiliaan kohteina Brazil, Amazon/Manaus ja Veracel.

2005 Puheenjohtajaksi valittiin **Eija Järvinen**. Tutustumismatka Matsalun kansallispuistoon Virossa. Retki Siikanevan soidensuojelualueelle virolaisten toimittajien kanssa.

2006 Matkoja kotimaassa ja ulkomailla.

2007 Puheenjohtajaksi valittiin **Kari Rissa**. Palmuöljyseminaari Taloustoimittajien kanssa. Neljännet Ympäristöjournalismin päivät Nuuksiossa teemana metsät. Retki Seilin saarelle, jossa muun muassa tutkija **Ilari Sääksjärvi** Turun yliopistosta kertoi raatokärpäsisistä.

2008 Tutustumismatka Kiinaan kohteina Peking, Jangtsejoki ja Shanghai. Tutustumismatka Latvian kansallispuistoihin. Vierailu Brysseliin, isäntänä **Esko Seppänen**. Ympäristöjournalismin tulevaisuus, yhteistyöseminaari Dodon ja Haaga-Helian ammattikorkeakoulun kanssa.

2009 Tutustumismatka Venäjälle kohteina Pietari, Komin tasavaltaa, Petsora, Jygudin kansallispuisto, Murmansk ja Kuola. Vastuullisuuseminaari Taloustoimittajien ja FIB:sin

kanssa. Viidennet Ympäristöjournalismin päivät Nuuksiossa. Seitsemän vuotta kestävä oma kehitysyhteistyö- ja koulutusprojekti Nigeriassa alkaa. Matka YK:n Cancunin ilmastokoukseen ja vierailut Guatemalassa ja El Salvadorissa.

2010 Puheenjohtajaksi valittiin **Hanna Eriksson**. Ympäristöjournalismin vastuullisuusseminaari Ylen ja Vikesin kanssa Yleisradion Isossa Pajassa.

2011 Puheenjohtajaksi valittiin **Leena Rantajärvi**. Vierailu Brysselissä **Satu Hassin** vieraana ja Nesteen Rotterdamin biodieseltehtaassa. Ympäristötoimittajat ry:n 20-vuotisjuhlat ja juhlaseminaari Helsingin Sanomien kokoustiloissa. Ensimmäisen yhdistyksen Tiedon harava -palkinnon sai **Minna Pyykkö** ja ensimmäiseksi kunniajäseneksi valittiin **Veikko Neuvonen**. Retki Kilpisjärven biologiselle asemalle, Saanalle ja Norjan puolella Tursti-luontopolulle.

2012 Puheenjohtajaksi valittiin **Arja Kivipelto**. Tapaaminen Eduskunnan ympäristövaliokunnan kanssa. UPM:n ja Metsähallituksen kanssa toteutettiin metsäretki. Ympäristöministeriö tutustutti maatalousluonnon monimuotoisuuteen. Retki Vallisaareen ja Kuninkaansaareen. Matka Brysseliin.

2013 Ympäristöjournalismin päivä pidettiin Päivälehden museossa teeman luonnon ja kulttuurin reviiirit. **Heli Saavalainen** sai Tiedon haravan. UPM:n ja Metsähallituksen retket. Tilaisuuksia muun muassa Motivassa, L&T:ssä, Paperinkeräys Oy:ssä, Tilastokeskuksessa sekä MTK:ssa.

2014 Puheenjohtajaksi valittiin **Pekka Virtanen**. Tutustumismatkoja muun muassa Mänttään, Hyytiälään ja Utööhön. Tilaisuuksia muun muassa Liikennevirastossa, Metsäteollisuus ry:ssä, Sitrassa, Kemianteollisuudessa, Teknologia ry:ssä, SKS:ssä, Haltiassa ja HSL:ssä.

2015 Sidosryhmäseminaari SYKE:ssä. Tilaisuuksia Kiinteistöliitossa, Kaupan liitossa, Motivassa ja Ympäristöministeriössä. Retkiä ja matkoja muun muassa Hietanimen hautausmaalle, Milanon Expoon, Pariisin ilmastokokoukseen, Paraisen Nordkalkiin, Ruisrockiin, Valion jäätelötehtaalalle Turenkiin, Vesijärvelle ja Metsähallituksen kera Parolaan ja Evolle.

2016 Yhdistyksen 25-vuotisjuhlassa **Kari Rissa** valittiin yhdistyksen kunniajäseneksi ja **Arja Kivipelto** sai Tiedon haravan. Ympäristöjournalismin päivänä Päivälehden museossa tutkailtiin monipuolisesti ympäristöjä. Tapaamisia ja tapahutumia järjestettiin Viking Linen, Museoviraston, Metsähallituksen, PRH:n, Ruokatiedon ja Metsäteollisuuden kanssa. Opintomatkat Ouluun ja Kotkaan.

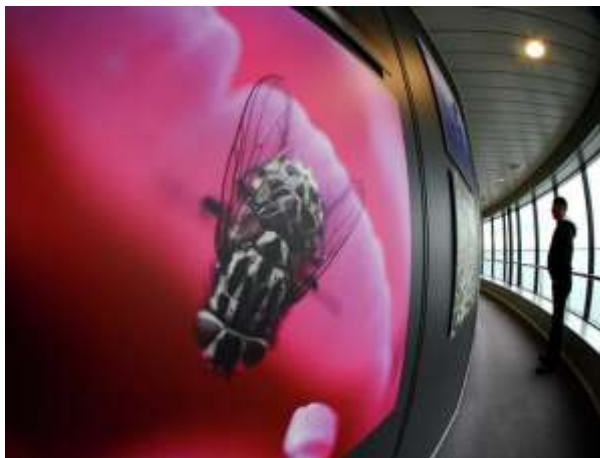

2017 Vierailu Brysseliin emäntänä **Sirpa Pietikäinen**. Matkoja Puolaan, Viroon Saarenmaalle, Olkiluoto kolmosen työmaalle ja MTK:n Kettulaan. Tilaisuuksia muun muassa Posstin, UPM:n ja SYKE:n kanssa. Käynnit DocPoint-elokuvien ja KokoTeatterin esityksissä.

2018 Ympäristöjournalismin päivä Päivälehdessä museossa päätemana ilmastonmuutos ja toimittajan työ. Ympäristötoimittajat matkasivat myös Katowicen ilmastokokoukseen Puolaan sekä Tšernobyliin. Itämeren tilanteeseen tutustuttiin Tvärminnessä kuten perinteisessä joulutapaamisessa John Nurmisen Säätiössä. Ruokatiedon matka suuntautui Hämeen ja Nesslingin säätiössä esitelmöi Rauno Ruuhijärvi. Muun muassa Kiiikalassa ja Viking Gracella kiersi laaja Luontokuvia-näyttely. Metsähallitus tutustutti peitteiseen metsänhoitoon.

2019 Puheenjohtajaksi valittiin **Alma Onali** ja hänen siirtyessä toimittajaksi Viroon seuraajaksi tuli **Katja Lamminen**. **Pasi Toiviainen** sai Tiedon haravan. Tutustumiskohteita olivat muun muassa Vaisala, Finavia, Santahamina, EK, Kemi-anteollisuus ja Energiateollisuus. Kaivosteollisuutta tutkailtiin Kokkolassa sekä Raahessa ja luontoa Ahvenanmaalla.

2020 Korona siirsi monet tilaisuudet virtuaalimaailmaan ja Lappiin suuntautuvan retken vuoteen 2022. Vuosikokous pystyttiin turvavälein järjestämään Sitran isännöimänä sekä retket Ylivieskaan ja Sarvinevan suolle aiheina jatkuvapeiteinen metsänkasvatus sekä rahkasammaleen kuorinta.

Ympäristötoimittajien valokuvanäyttely vuosina 2018-2019 saa jatkoa uusin teemoin yhdistyksen 30v-juhlanäyttelyssä Heurekassa 16.9.-24.10.2021. Kuva: Tero Pajukallio

